

Iva Bidjin

Pharos – Antička kultura hrvatskog
Sredozemlja
XIII. klasični seminar za školsku mladež
21. – 28. srpnja, 2007.

SEMINAR za školsku mladež *Antička kultura hrvatskog Sredozemlja*, utemeljen 1995. godine suradnjom stručnjaka splitskog Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, ove je godine organizirao Institut za klasične jezike i antičku civilizaciju *Latina et Graeca*. Organizacija je ostvarena u suradnji s udrugom *Salona felix* i dr.sc. Jasnom Jeličić Radonić te stručnjacima Odsjeka za staru povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, pod vodstvom dr.sc. Brune Kuntić-Makvić. Seminar se održao u razdoblju od 21. do 28. srpnja u Starome Gradu na otoku Hvaru, a u njegovoj su provedbi, uz voditeljice dr.sc. Brunu Kuntić-Makvić i dr.sc. Jasnu Jeličić Radonić, sudjelovali i profesori klasičnih jezika iz Zagreba te profesori I. gimnazije iz Splita. U istraživanje spomeničke baštine južnojadranskih otoka te proučavanje antičke kulture na Jadranu i ove su se godine uključili učenici klasičnih gimnazija iz Zagreba te učenici V.gimnazije iz Zagreba i I. gimnazije iz Splita.

Uz stručni obilazak Staroga Grada s posjetom zbirci *Pharos - antički Stari Grad* u palači Bijankini, pod vodstvom dr. sc. Jeličić-Radonić, te uvodno predavanje dr. sc. Brune Kuntić Makvić *Iz antičke povijesti Staroga Grada*, program rada seminara ove je godine ostvaren u tematskim predavanjima i lektoratima sadržajno vezanima uz proročišta i proricanje u antici, a za polaznike je organizirana i epigrafska radionica pod vodstvom prof. Jelene Marohnić, asistentice pri Odsjeku za staru povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

U lektoratu iz latinskog jezika odabrani su odlomci XI. knjige Prirodoslovlja Plinija Starijeg (*Srce i jetra u proricanju*, prof. Inge Šegvić Belamarić, I. gimnazija Split) te III. pjevanja Vergilijeve Eneide (*Prorok Helen najavljuje Sibilu; Sibilino proročanstvo*, prof. Ivana Jelić, V. gimnazija, Zagreb). U grčkome su lektoratu odabrani sadržaji *Proroci kod tragičkih pjesnika* uz čitanje ulomaka iz tragedija Eshila, Sofokla i Euripida (prof. Dubravka Matković, OŠ S.S. Kranjčević, Zagreb) te *Proročište u Delfima* uz odabir iz X. knjige Pauzaniijina Vodiča po Heladi (prof. Iva Bidjin i prof. Tonči Maleš, Privatna klasična gimnazija u Zagrebu). Uz predavanje pod nazivom *Proroci kod Homera* (dr.sc. Bruna Kuntić Makvić), za sudionike seminara organizirano je i predavanje *Astronomija u antičkoj Grčkoj* koje je održao prof. mr. Mirko Marušić (I. gimnazija, Split). Ovogodišnji cjelodnevni izlet brodom na otok Brač organiziran je uz posjet Dominikanskom samostanu u

Bolu i razgled muzejske zbirke koja uz mnoge vrijednosti i umjetnine sadrži i rukopisnu ostavštinu te rijetke primjerke starijih izdanja knjiga iz samostanske biblioteke. Seminaristi su također razgledali oltarnu palu velike umjetničke vrijednosti, *Bogorodica sa svecima*, koju su izradili majstori Tintorettove radionice.

Prostorije za rad seminara ustupio je Dominikanski samostan u Starome Gradu, a seminaristima je za pisanje prozopografskih eseja na raspolaganju bila i dodatna literatura priručne knjižnice u samostanu. Na završnoj prezentaciji *Mladi i hvarske starine* u vrtu palače Bijankini, uz čitanje ulomaka prijevoda izrađenih na lektoratima te predstavljajući najbolje izrađenog prozopografskog eseja prema odluci Nastavnog vijeća, uprizoreni su odabrani ulomci iz grčkih tragedija. Također su odlukom Nastavnog vijeća proglašeni najbolji prevoditelji i autori eseja kojima su tom prigodom uručene i zaslužene nagrade. Za najbolje prevoditelje seminara proglašeni su učenici Matija Žeško (Klasična gimnazija, Zagreb), za latinski jezik, te Vera Ana Goldstein (Privatna klasična gimnazija) za grčki jezik. Autorima najboljeg eseja proglašeni su učenici Nikola Kolveshi (Klasična gimnazija, Zagreb) te učenici Jakov Begić, Bartol Fabijanić i Bruno Pelicarić (Privatna klasična gimnazija). Oni su u eseju pod nazivom *Delfijani* opisali dojmove svećenika Apolonova proročišta u Delfima vezane uz poslanstvo Parana i Farana Delfima.

Uspješna suradnja stručnjaka različitih znanstvenih disciplina, uz organizacijsku potporu novoosnovanog instituta *Latina et Graeca*, rezultirala je održanjem kontinuiteta dragocjenog klasičnog seminara za mlade, *Pharos -- Antička kultura hrvatskog Sredozemlja*, koji se već punih dvanaest godina, u posljednjem tjednu mjeseca srpnja, organizira u Starome gradu na otoku Hvaru. Od osnutka 1995. godine do danas u seminaru su sudjelovale generacije mladih od kojih se mnogi danas svojim radom ističu u područjima društvenih znanosti te osobito na području povijesnih disciplina, arheologije i klasične filologije. Institucionalni okvir koji je seminaru pružio institut *Latina et Graeca*, uz povezivanje većeg broja stručnjaka i jačanje njihove međusobne suradnje, omogućio je i sudjelovanje većeg broj školske djece u seminaru. U seminaru su ove godine sudjelovali učenici klasičnih gimnazija iz Zagreba i učenici I. gimnazije u Splitu, a namjera Instituta je širenje i povezivanje suradnje i sa ostalim gimnazijama klasičnog usmjerenja u Hrvatskoj. Stoga se nadamo da će od sljedeće godine seminar okupiti mlade zanesen-jake antikom sa šireg područja naše domovine.

Tonći Maleš

II. ljetni seminar u Skradinu: VARVARIA Kroz tisućljeća sredozemne kulture u Hrvatskoj

IZVJEŠTAVAJUĆI lani o prvom seminaru u Skradinu završio sam tekst sa željom da zaživi i raste. Ove godine s neskrivenim zadovoljstvom moram reći da se dobro započeto dobro i nastavilo. Po drugi put je seminar održan od 10. do 15. rujna. Organizatori su vam već zasigurno poznati, a jednako tako i mjesto radnje (Skradin i Bribirska glavica). Ipak se mora reći da su i ove godine svojom ljepotom bili sugestivan i dostojan okvir izvrsnom seminaru.

Prof. dr. Bruna Kuntić Makvić predložila je, a ostali prihvatili da tema ovogodišnjeg seminara bude svjetlo. Neposredni razlog tome je što je u nekropolama na Skradinskom području nađen čitav niz svjetiljki iz raznih perioda. Ostale razloge zašto je svjetlo zgodna i nadahnjujuća tema svakom umnom radu nepotrebno je navoditi.

Sudionici su došli iz Splita iz I. gimnazije: Ida Hodžić, Danka Roguljić, Nikola Šolić i Marino Radica. Iz Zagreba, iz Privatne klasične gimnazije došle su Helena Križan, Vera Ana Goldstein, Tila Pavličević i Anamarija Vargović, a iz Nadbiskupske klasične gimnazije Hrvoje Vuković. Osobito mi je drago što su ove godine na seminaru sudjelovale i dvije klasičarke iz Osnovne škole Silvija Strahimira Kranjčevića iz Zagreba; Lucija Kuntić i Dora Plantarić. Jednako mi je tako drago da je u suradnji s profesoricom Majom Čubranić Ulaga sudjelovala i učenica Gaela Szabo iz Srednje škole Tina Ujevića u Kutini.

Nadamo se da će se krug sudionika i prijatelja seminara ustrajno širiti.

Predavanje Uvod u povijest Skradina i Bribira držala je prof. dr. Bruna Kuntić Makvić. Jedan od lektorata držao je prof. Tonći Maleš na temu Mudre i lude djevice iz Matejeva evanđelja. Na tom su lektoratu, koji je održan u Franjevačkom samostanu na Visovcu sudjelovali i mladi fratri iz tamošnjeg novicijata. Ostale su lektorate održale prof. dr. Bruna Kuntić Makvić: Čemu sve služi svjetlost, prof. Inge Šegvić Belamarić: Lucubratio – formula od Cicerona do Erazma i prof. Dubravka Matković: Odabrani dijelovi priče o Faetontu iz Ovidijevih Metamorfoza

Svakako najsimpatičniji i najveseliji dio su bili eseji koje su učenici pisali na teme Koju lucernu kupiti?; Lukubratio te Paž i dvorjančica. Maštovitost i originalnost kojom su učenici pristupili obradi tema bila je pravo osvježenje. Najboljim je glasovanjem odabran esej Koju lucernu kupiti?